

HAYVAN DAVRANIMLARI VE REFAHI

6. HAFTA

Prof. Dr. Mehmet ERTUĞRUL

● 8.1.1.Gurkluk ve Kuluçka

Gurkluk:Tavuğun kuluçkaya yatma isteđi

Dođal kuluçkada nelere dikkat edilmeli

- a) Kuluçka yeri yanmış gübre veya torf üzerinde olursa yumurtalar için gerekli nem sağlanmış olur
- b) Gurk tavuk dış parazitlerden arındırılmalıdır

- c) Tavuk 1 gn taklit yumurtalara yatırılmalıdır
- d) Tavuğun altına cssesine gre 10-15 yumurta koyulmalıdır
- e) Tavuk; yem ve su tketimi, dışkı atımı ve gezinme ihtiyaacı için kuluçka yerinden ayrılabilmelidir
- f) Tm dll yumurtalardan civciv çıkana kadar tavuğun yuvada kalması sağlanmalıdır

8.2.Yumurtadan Çıkış Öncesi ve Çıkış

Yumurta içinde civcivin başı sağ kanadının altındadır. Civciv çıkım sırasında vücudunu kabuğa doğru gerginleştirir ve gaga ile kabuğu kırar. Kabuktan çıkan civciv bacak ve kanatlarını gererek sürünmeye başlar.

Kuluçkanın 20. günü çıkım maksimum olur.

○ 8.3.Tavuklarda Sosyal Davranımlar

8.3.1.Ses ile iletişim

Civcivler 12, tavuklar 22 farklı ses ile iletişim sağlamaktadır. Bunlardan; yem çağrısı, predatör alarmı, yumurtlama öncesi ve sonrası sesler dikkat çekenlerdir.

8.3.2.Duruş şekli ile iletişim

Tavuklar; baş ve/veya kuyruklarının aşağıda veya yukarıda oluşu, tüylerin kabarık olup olmaması gibi hallerle de iletişim sağlamaktadır.

8.3.3. Gagalama Düzeni

Gagalama; yumurta kabuğunu kırma, yeme, içme, alan sağlama, diğerlerini tanıma, çiftleşme vb. fonksiyonlarla ilgilidir.

Tavuklar baş ve vücutları çevresinde oluşturdukları alana girenleri gagalar.

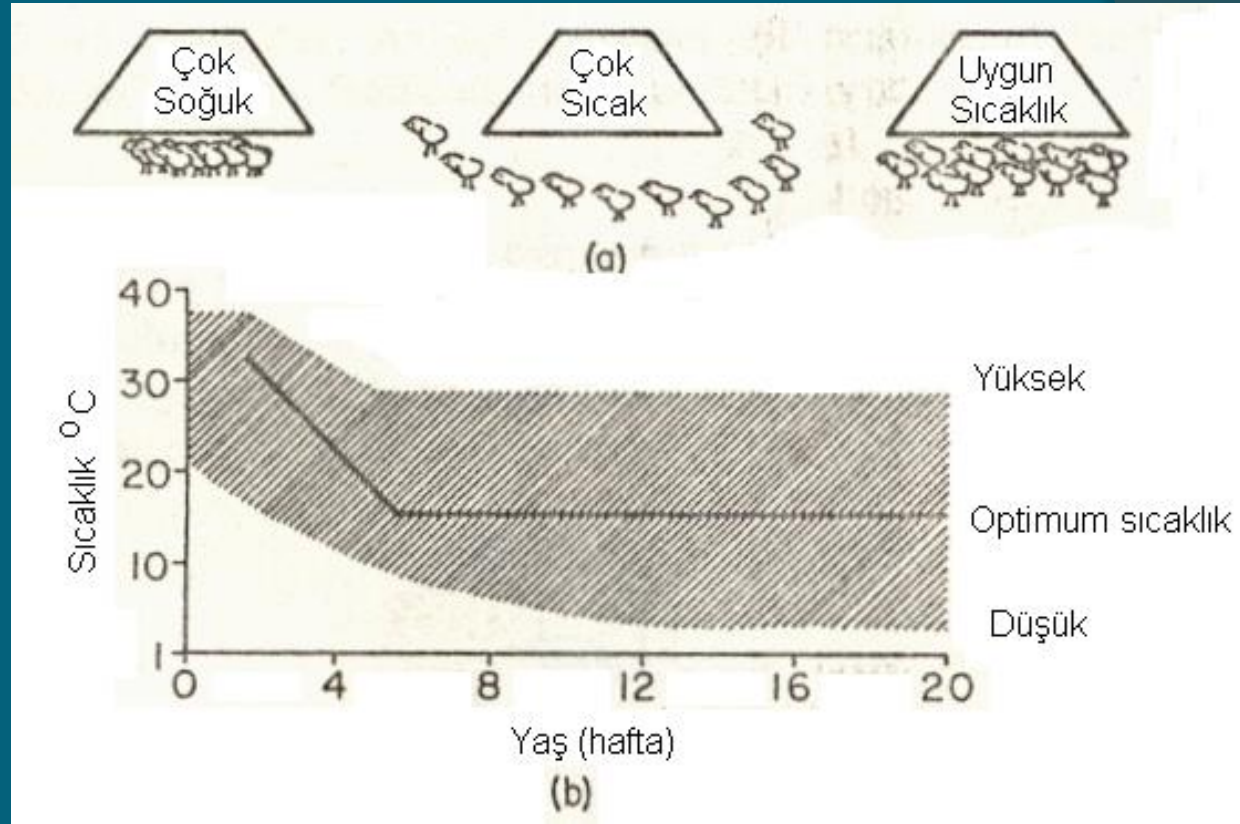
Tavuklarda üstünlük sıralaması “**gagalama düzeni**” olarak adlandırılır. Gagalama düzeninin oluşumu sırasında kavga görülebilir. Kavgada rakibin başı gagalanır, bacaklarla rakibe vurularak yıldırmaya çalışılır, bu sırada mahmuzlar yaralanmaya neden olabilir.

○ Gagalama Düzeninin Kısa Sürede Oluşmasını Sağlayarak Yumurta Veriminin Azalması Önlenmelidir

- Farklı gruplardan hayvanlarla yeni grup oluşturma yumurta verimi başlamadan yapılmalıdır
- Kümes alanı yeterli olmalı (460 cm²/tavuk)
- Yemlik ve suluk yeterli sayı ve uygun dağılımda olmalıdır
- Birleştirilen gruplardan eşit sayıda tavuk alınmalıdır
- Horoz katılacak grup; içinde horoz bulunan gruplardaki tavuklardan oluşturulmalıdır

8.4. Cıvcivlerin Sıcaklık, Su ve Yem İhtiyacı

Yumurtadan çıkan Cıvcivler sıcak ve korunmuş bir yer ararlar. Özellikle Hava akımına çok duyarlıdırlar.

Civcivlerin Sıcaklık, Su ve Yem İhtiyacı

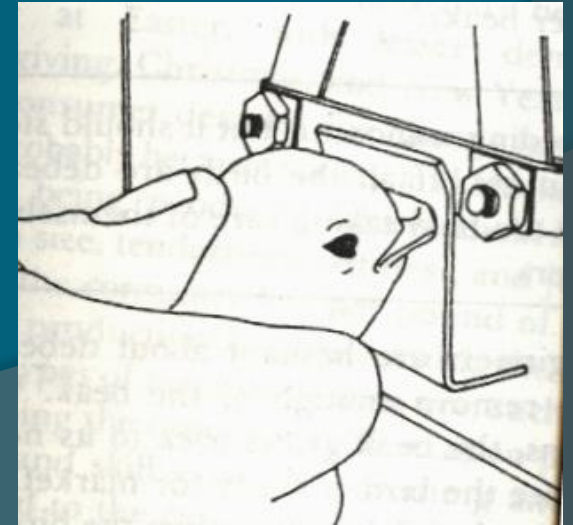
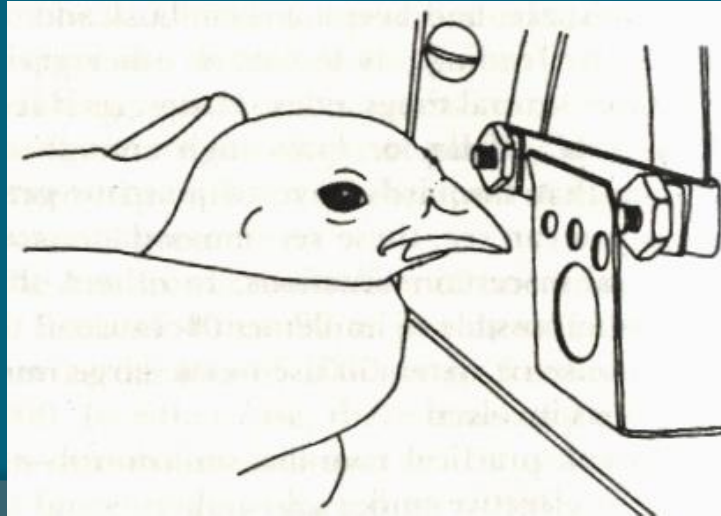
Devam

Düşük çevre sıcaklığı büyümeyi yavaşlatır. Büyütme yerinin yüksek sıcaklığı civcivlerin hızlı su kaybına neden olur. Bu nedenle civcivler suya kolay ulaşmalıdır.

Civcivler çevrelerindeki objeleri gagalama eğilimindedir. Bu sırada su ve yeme tesadüfen ulaşmaktadır. Bunu kolaylaştırmak için civcivlerin altına kağıt serilip üzerine yem serpilir, kolaylıkla su içebilecekleri yükseklikte suluklar kullanılır.

8.5. Gaga Kesimi

Kannibalizmin (yamyamlık) önlenmesi amacıyla 5-7 günlük civcivlerde gaganın 1/3'ünün kesilmesi işlemidir.

8.6.Yumurta Tavukçuluğu

8.6.1.Yumurtlama

Tavuklar yumurtlayacakları zaman tipik davranımlar sergiler.

Yumurtlama davranımları

- Yumurtlama yeri arama: Tavuk huzursuzdur, özel sesler çıkarır, yumurtlayabileceği yerleri inceler
- Uygun yer belirlediğinde girip ayaklarıyla incelemeyi sürdürür, boyun yere paraleldir
- Çömeliip sağa sola hareket ederek çukur oluşturup yumurtlar
- Yumurtayı gagası ile inceler, kümese döner, gıdaklar

- Kafeste yetiştirilen tavuklar yumurtlayacakları zaman diğer tavukları uzaklaştırmaya çalışır, kafes tabanına sürünür gibi hareket eder, başını teller arasına sokar, bu sırada komşu kafesteki tavuklarca gagalanabilir, yatar ve yumurtlar.
- Yer sisteminde yetiştirilen tavuklar folluklara yumurtlar. Folluk tavuğun içerisinde kolay hareket edeceği büyüklükte olmalıdır. Folluk girişinin üçgen şekilli olması tercih edilir. Tavuklar folluğa kolay ulaşamıyor veya giremiyorsa kümes tabanına yumurtlama gibi arzulanmayan bir durumla karşılaşılır.